



# AMURGÉB

## Tudományos neve

*Percottus glenii* Dybowski, 1877

## Elterjedése, behurcolás módjai

Kelet-ázsiai halfaj, az Amur-folyó vidékéről származik. Észak- és Dél-Koreában, Kínában, Mongóliában és Oroszországban őshonos. Európában Bulgáriában, Észtországban, Horvátországban, Lengyelországban, Lettországon, Litvániában, Magyarországon, Németországban, Romániában, Szerbiában és Szlovákiában van önfenntartó állománya. Akvarisztikai célból telepítették be, de bizonyított, hogy halszállítmányokkal is terjedhet. Magyarországon elsősorban a keleti országrészen, a Tisza vízgyűjtő területén elterjedt, de megtalálható a Duna mentén, a Balaton térségében és a Dunántúl déli részén is. Hazai vizeinkben elsősorban a Tiszántúlon (az első egyed egy tiszántúli kubikgödörből) került elő. A Balaton vízgyűjtőjére nagy valószínűség szerint egy kelet-magyarországi halszállítmánnyal került, onnan pedig gyors ütemben terjedt el a tó nyugati medencéjének befolyóin, valamint a Kis-Balaton vízgyűjtőjén. Ezen túlmenően a horgászok által csalihalnak használt egyedek más vizekbe engedése jelenleg is reális veszélyforrás.

## Élőhelye

Vízfolyások lassú áramlású szakaszain, illetve állóvizekben fordul elő. Tisztább vizű tavak és vízfolyások esetén csak a növényzettel benőtt parti zónában találja meg élőhelyét, míg a növényzettel dúsan benőtt medrekben mindenhol megtalálható. Kerüli a teljesen nyílt vízfelületeket és a gyorsan áramló vizeket.

## Életmódja, táplálkozása

Rendkívül tág tűrésű a környezeti paraméterekkel szemben. Meglehetősen alacsony oxigénszint mellett a hosszabb ideig tartó téli jégboritottságot is elviseli, még alacsony vízszint esetén is. Táplálékbázisa igen széles spektrumon mozog; táplálékát elsősorban rovarok, kisebb rákok és halak, illetve azok ikrái alkotják.

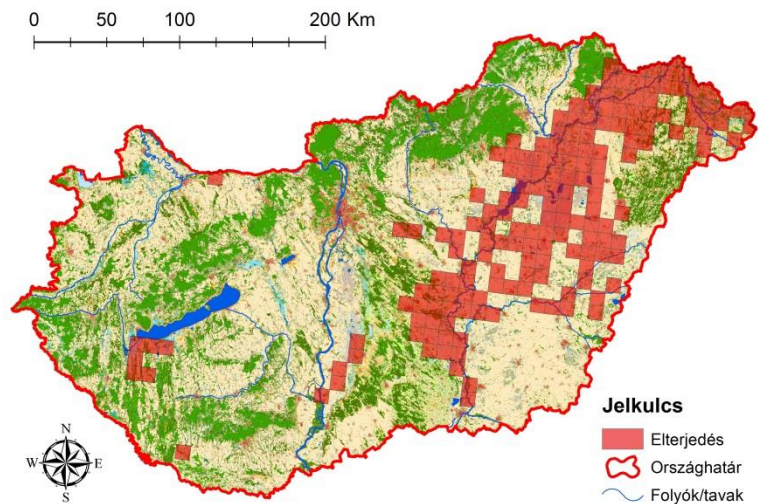
## Szaporodása

A nőstény víz alatti növényi részekre ragasztja ikráit. Megtermékenyítés után a hím őrzi és védelmezi őket, ilyenkor igen agresszívvá válik. Amíg utódai ki nem kelnek, 10-12 napon keresztül nem is táplálkozik. A fejlődő embriókra időnként úszóival oxigéndús vizet legyez. A kikelő lárvák három napig maradnak együtt, majd szétszélednek. Ivarérettségét két éves korban éri el, a nőstények már a második nyarukon szaporodóképesek.



## Hatása az őshonos élővilágra, gazdasági és humán-egészségügyi hatásai

Számos természetvédelmi problémát okoz. A makrogerinctelen, hal- és kétéltűfauna egyed- és fajsámát táplálkozásával csökkenti. A faj, mint vektorszervezet, számos parazita terjesztésében is részt vesz. Hazánkban jelentős természetvédelmi kárt okoz, ugyanis az amurgéb inváziójával párhuzamosan - hasonló élőhelyigényük miatt - a Duna vízrendszerében endemikus, fokozottan védett lápi póc (*Umbra krameri*) állományok nagymértékű visszaszorulása és eltűnése figyelhető meg.



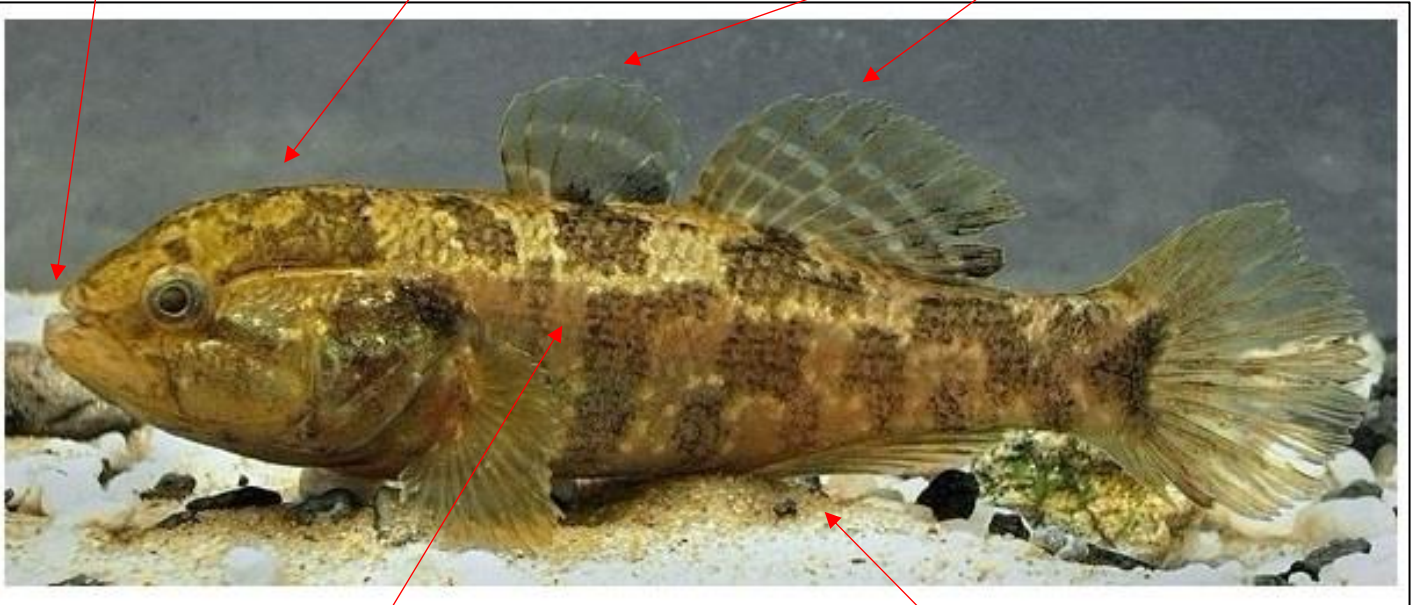
## Leírása, határozóbélyegei

Testhossza 20-25 centiméter. Zömök testalkatú, ívelt háttal és hassal, oldalról enyhén lapított. Feje nagyméretű, szája felső állású. A száj szeglete eléri a szem vonalát. A hasúszó kivételével úszói jól fejlettek, szélük lekerekített. Két hátúszója közül az elsőben 7 osztatlan, a másodikban 9-11 elágazó sugár található. Farokalatti úszójában 7-10 osztott sugár van. Hasúszói különállóak, kicsik és hegyesek. Színezetét alapvetően a környezete határozza meg, a sárgástól egészen a sötétbarnáig változhat, melyet sötétebb foltok díszítenek az egész testen. A nászruhás hímek ívási időszakban szinte teljesen feketék, homlokuk is megduzzad. Hasonlít a fokozottan védett lapi pócra (*Umbra krameri*), de annak csak egy hátúszója van.

Felső állású száj

Nagy fej

Két jól fejlett hátúszó



Sárgásbarna színezet sötét foltokkal

Zömök testalkat

## Irodalom

- Botta-Dukát Z. (2016): Inváziós fajok terjedési útvonalainak átfogó elemzése és hazai értékelése. MTA Ökológiai Kutatóközpont, Ökológiai és Botanikai Intézet, Vácrátót, 264 p.
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Amurg%C3%A9b>
- [https://en.wikipedia.org/wiki/Chinese\\_sleeper](https://en.wikipedia.org/wiki/Chinese_sleeper)
- <https://www.cabi.org/isc/datasheet/110577>

Fényképek forrása: [https://en.wikipedia.org/wiki/Chinese\\_sleeper#/media/File:Perccottus\\_glenii\\_-\\_head.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Chinese_sleeper#/media/File:Perccottus_glenii_-_head.jpg);  
[https://mttmuzeum.blog.hu/2018/02/05/az\\_amurgeb\\_tiszan\\_innen\\_dunan\\_tul](https://mttmuzeum.blog.hu/2018/02/05/az_amurgeb_tiszan_innen_dunan_tul)